

Erkenningsnummer: P 806 142
P.B. 9550 Herzele

België-Belgique
2.2609

driemaandelijks tijdschrift
De V Geslachten van Hoegaarden (1741)

Édition trimestrielle
Les V Lignages de Hoegaarden (1741)

FAMILIESCHOON

Anno LVII nr. 58(NR) 4/2016
driemaandelijks december, januari, februari 2016-2017
Afgiftekantoor 9550 Herzele

Inhoud Familieschoon Anno LVII nr. 58(NR) 4/2016

- | | | |
|----------|--|---|
| Art. 226 | Bestuursvergadering Confrérie – 03/12/2016 | (Herwig Van Nerum) |
| Art. 227 | De voorbije Regentiedag | (Maurice Dodion en Wasily Pedjko) |
| Art. 228 | Carolus van Nerum (Hoeg. 02.12.1743-Leuven 03.09.1768) | (Maurice Dodion en Wasily Pedjko) |
| Art. 229 | Dottermans, een naam met wortels te Hoegaarden | (Jef Vanderwegen) |
| Art. 230 | Familiegeschiedenis Putzeysen | (Norbert Vranckx) |
| Art. 231 | Ons funerair erfgoed/Les cimétières | Dringende oproep tot al onze familieleden en afstammelingen / Message d'urgence à tous nos membres |
| Art. 232 | De Stamhouder, een Familiekroniek, uitgeverij Prometheus, 2014 (19 ^{de} druk) | |
| Art.233 | M-Museum Leuven: Op zoek naar Utopia (tot 17.01.2017) onverwachte rol voor H.J. Rega (1690-1754) | (Maurice Dodion en WasilyPedjko) |
| Art.234 | Waar in Brussel hebben Hubert Sweerts en zijn familie gewoond | (Emile Leclercq en Maurice Dodion) |

Volgende bestuursvergadering zal doorgaan op zaterdag 28 januari 2017 in het Kapittelhuis te Hoegaarden om 14h00

Prochaine réunion le samedi 28 janvier 2017 au 'Kapittelhuis', les 'Tuinen van Hoegaarden' À 14 h ; nos accueillerons avec plaisir nos membres francophones

Confrérie der V Geslachten — Confrérie des V Lignages
Stichting — Fondation 09-12-1741

Servais Sweerts x Angeline Sweerts (De Zwarte Merel / Le Merle Noir 1768)
Hubert Sweerts x Barbe Van Osmael (Het Groene Klaverblad / Le Trèfle Vert 1776)
Deken: Willy Sweerts, Leuvensestraat 19 3290 Diest (onderdeken van de Confrérie)

Charles Van Nerum x Barbe Sweerts (De Gulden Lelie / Le Lys d'Or 1778)
Deken: Arthur Van Nerum, Gemeenteplaats 13 3320 Hoegaarden

Henri Hoebancx x Anne Sweerts (Het Zilveren Zwaard / Le Glaive d'Argent 1772)
Henri Struys x Elisabeth Sweerts (De Zilveren Struisvogel/L'Autruche d'Argent 1780)
Deken: Victor Claes, Anjelierenlaan 5 3300 Tienen, 016/810517 (hoofddeken Confrérie)

Hoofderedeken: Ereambassadeur Paul A.C. Taverniers, Klein Overlaar 28, 3320 Hoegaarden
Bijzittend eredeken: Eresenator Stef Goris, Medekersveld 5, 3300 Tienen (Kumtich)

Ereraad — Conseil d'honneur

Mr. J.M. Lowet-Oury (+), Président d'honneur et Administrateur délégué 'Raffinerie et Sucrierie du Grand-Pont'
Dhr. L. Borremans (+), Ere-Ambassadeur van Z.M. de Koning der Belgen
Dhr. G. Puttevils(+), Ere-Ambassadeur van Z.M. de Koning der Belgen
Dhr. Baron Charles Roberti de Winghe (+), Ere-Notaris
Z.E.H. J. Vandervelpen (+), oud-deken van de gewezen dekenij Hoegaarden
Beschermraad—Comité de patronage
College van Burgemeester en Schepenen van Hoegaarden

Redactie—Rédaction

Maurice Dodion – Lelielaan 34 – 3191 Hever – Tel. (015) 61 43 24/ Wasily Pedjko
Website: www.heemkring-Hoegaarden.be E-mail: dodionm@hotmail.com

1294

Lidmaatschap/ cotisation annuelle (15 euro/jaar) :

BE63 3300 5449 0008

IBAN: BE63330054490008

Bic code: BBRUBEBB

Wil AUB vandaag nog het lidgeld betalen voor 2017 en moedig ook (klein)kinderen aan lid te worden; wie bij zijn lidgeld een vrijwillige bijdrage stort is steunend lid en helpt ons het tijdschrift mooi uitgeven
Versez SVP la cotisation de 15 euro pour l'année 2017 et invitez vos (petits-)enfants de faire le même ; devenez membre d'honneur et augmentez votre cotisation de quelques euros ! Merci

Steunende leden

Not. Marc Van Nerum
Jan Van Nerum-Vinckx

Membres d'Honneur

Anita Van Nerum,
Emile Leclercq

Onze Mombaarvader, de eredecken van Hoegaarden Z.E.H. Jan Vandervelpen is overleden op de gezegende leeftijd van +90 jaar !

Wij hebben hem uitvoerig kunnen vieren op de Regentiedag van oktober 2015, met een hulde, een genealogie en veel anekdoten uit zijn rijk gevuld leven.

Wij zijn daarvoor dankbaar en wij bieden de familie onze diepste blijken van medeleven aan bij het verlies van hun dierbare

Edito

Wij hebben een mooi werkjaar 2016 gehad met een oprecht aangename familiale Regentiedag en vier uitgaven van Familieschoon, die mogen getoond worden!

Op de bestuursvergadering van 3 december, waarvan het verslag volgt in dit nummer, waren we niet alleen met velen aanwezig, maar is er ook ernstig gewerkt aan de toekomst van onze aloude Confrérie.

Wil AUB vandaag nog het lidgeld betalen voor 2017 en moedig ook (klein)kinderen aan lid te worden; wie bij zijn lidgeld een vrijwillige bijdrage stort is steunend lid en helpt ons het tijdschrift mooi uitgeven

Een interessante en aanbevolen aanvulling op 'Familieschoon' is het heemkundig tijdschrift 'Alpaidis' dat uitgegeven wordt door de *Heemkring 't Nieuwhuys – Hoegaarden*; een jaarabonnement kost eveneens 15 euro

gecombineerd abonnement op Familieschoon en Alpaidis samen kost 30 euro/jaar

steeds betere kwaliteit en ... stijgende prijzen per uitgave dwingen tot deze aanpassing

Versez SVP la cotisation de 15 euro pour l'année 2017 et invitez vos (petits)-enfants de faire le même ; devenez membre d'honneur et augmentez votre cotisation de quelques euros ! Merci

BE63 3300 5449 0008 de la Confrérie de Hoegaarden

Nos abonnés 'Familieschoon'+ 'Alpaidis' sont invités de verser 30 euro, suite de l'augmentation des prix du papier et frais d'édition ; merci pour votre compréhension

Nos membres de Wallonie et de la Région Bruxelloise sont priés de nous fournir le plus vite que possible coordonnées, scans de photos, documents, ... de famille pour l'édition nouvelle, augmentée et corrigée de la généalogie Sweerts de 1993 en 2018 ... 25 ans après !

Art. 226 Bestuursvergadering Confrérie van de 5 Geslachten – 03/12/2016

Aanwezig: Victor Claes, Elise De Dobbeleer, Maurice Dodion, Werner Meysmans, Wasily Pedjko & echtgenote, Maria Vander Velpen, Jos 's Jegers, Willy Sweerts, Arthur Van Nerum, Herwig Van Nerum, Monique Van Nerum, **Verontschuldigd:** Dany Beeckmans de Schore, Carine Puttevils, Jean Sweerts, Paul Taverniers, **Verslag:** Herwig Van Nerum

AGENDAPUNTEN:	
1	Terugblik op de Regentiedag & resultaten van de rondvraag over de meest geschikte locatie
	De meeste deelnemers waren zeer tevreden over de Regentiedag van 8 oktober 2016. Willy hield een kleine enquête over de plaats waar we best het officiële gedeelte met receptie en het daaropvolgende diner laten plaatsvinden: - het gehele evenement in de huidige ruime zaal in het Kouterhof, - of het officiële gedeelte met receptie in het gemeentehuis en het diner daarna in het Kouterhof. Een grote meerderheid van de 34 deelnemers, namelijk 28 personen, verkiest om het gehele evenement te houden in het Kouterhof. 6 personen hebben een voorkeur voor keuze b. Hun argumentatie: Dit was de 34^e Regentiedag. 33 jaar werd het officiële gedeelte met receptie in het gemeentehuis gehouden. Er is een duidelijke band tussen de Confrérie en het gemeentebestuur. Het College van Burgemeester en Schepenen maakt deel uit van de Beschermmraad. Breken met de traditie, houdt het gevaar in dat het gemeentebestuur zich minder en minder betrokken voelt bij de confrérie. Tegenargument: We blijven het Schepencollege in elk geval uitnodigen op de Regentiedag. <u>Beslissing:</u> Om de 4 jaar vindt het officiële gedeelte van de Regentiedag plaats in het gemeentehuis (de eerstvolgende keer in 2019 na het aantreden van de nieuwe burgemeester. De andere jaren vindt het jaarlijks evenement in zijn geheel plaats in het Kouterhof. <u>Afspraak:</u> De volgende Regentiedag is gepland op 14 oktober 2017. Monique zorgt voor de reservatie in het Kouterhof.
2	Vervanging op evenementen van de hoofddekens van de Confrérie en van dekens van de gilden die verhinderd zijn door vaste plaatsvervangers
	Regelmatig kan een deken of hoofddekens om persoonlijke of familiale redenen niet aanwezig zijn op een officieel evenement van de Confrérie. Het gebeurt wel vaker dat slechts 2 dekens moeten optreden voor de 5 geslachten. Dat maakt geen sterke indruk. <u>Beslissing:</u> Wanneer de familiiedekens of de hoofddekens niet kunnen aanwezig zijn op een officieel evenement zal vanaf nu een plaatsvervanger (een onderdekens of raadsheer) hun rol overnemen zodat de deken + hoofddekens altijd met 4 zijn. De Hoofddekens Victor Claes zal zo nodig worden vervangen door Jos 's Jegers van de Hoebancx-Struys gilde. Elke familiiegilde regelt voor haar geslacht wie de familiiedekens indien nodig zal vervangen.
3	Actualiseren van de statuten van de Confrérie
	Op basis van het studiewerk verricht door Paul Taverniers is een nieuwe discussieversie gemaakt voor het actualiseren van de statuten. Deze versie is naar iedereen gemaild. Willy heeft deze tekst al doorgelezen en vindt het een goede aanzet voor verdere bespreking.

1296

	Alle bestuursleden lezen de tekst na en zenden hun opmerkingen door naar Herwig Van Nerum. Herwig verwerkt alle opmerkingen en maakt een nieuwe versie op tegen de volgende bestuursvergadering. De discussie wordt dan verdergezet.
4	Reorganisatie van het kerkhof van Hoegaarden en bewaring van de graven
	De kerkhoven in Vlaanderen worden massaal gereorganiseerd. De tendens is om er een soort parken van te maken waar men rust kan vinden. Zo ook in Hoegaarden. Het huidige kerkhof dateert er van 1925. De kerkhoven van Outgaarden, Meldert en Hoksem blijven voorlopig onaangeroerd. Maurice kaart aan dat het belangrijk is om een aantal graven van leden van de 5 geslachten te bewaren. Hij verwijst naar het graf van Elodie Van Nerum. Maurice overlegt op woensdag 7 december om 14 uur met het gemeentebestuur over deze kwestie. Hij vraagt dat iedereen de familiegraven, waar ook gelegen fotografeert en doorstuurt naar Maurice en/of Wasily zodat de bgraafplaatsen bewaard blijven
5	VARIA
	• Het Archief van de Confrérie: ○ De archiefplaats van de confrérie is een hangend probleem. De archieven zijn nu verspreid: bij Maurice, Willy en in een vochtig lokaal van de gemeente. De ideale oplossing zou zijn 1 lokaal met een kluis. Voorlopig is daar geen geschikte oplossing voor. <u>Afspraak</u>: Verder te onderzoeken. ○ Wasily heeft een afspraak om het Mombaarkruis te gaan ophalen bij de familie van de overleden Mombaarvader. ○ De ‘braak’ van de Gulden Lelie was even zoek maar is ondertussen door Wasily teruggevonden. Ook voor het bewaren van dit soort symbolen zou 1 degelijk archieflokaal de ideale oplossing zijn. ○ Het doosje met de ‘Grond van de 5 geslachten’ (grond afkomstig van het Neerhemhof) zal voorlopig worden bewaard door Willy. ○ Mieke Van Nerum bezorgt ons 2 foto’s van de ouders van de grootouders van Paul Baille. • Familieschoon: Maurice geeft een overzicht van rubrieken die zullen worden opgenomen in het volgende nummer van Familieschoon: ○ Het verhaal van de roemruchte Pierre Sweerts (blz. 148, “De stamhouder, een familiekroniek” van Alexander Münninghoff) ○ Professor doctor Rega (een link met Utopia van Thomas More en de Sweertsen van Hoegaarden) ○ De familienamen Dottermans en Dotremont • Activiteitenkalender 2017: ○ Regentiedag: 14/10/2017 ○ 4 bestuursvergaderingen: 28/01/17 – 29/04/17 – 26/08/14 – 9/12/17 • Naar aanleiding van het overlijden van de voormalige pastoor-deken Jan Vandervelpen moet worden uitgekeken naar een nieuwe Mombaarvader. Mogelijke kandidaten: ○ Philip Hacour, getipt als mogelijke toekomstige weekendpastoor van Hoegaarden (zijn vader spreekt dit gerucht wel tegen!), ○ Joris Hardiquet, de pastoor-deken van Tienen.
7	Agendapunten voor de volgende bestuursvergadering
	• Evaluatie van de herdenking George Parramore 2016 • Aanstelling van een nieuwe <i>Mombaarvader</i> • Actualisering van de statuten van de Confrérie

Art. 227 De voorbije Regentiedag



Dank aan :

Wasily Pedjko voor de foto's

Gin Van Nerom voor de kalligrafie
van het Gulden Boek

Monique Van Nerum voor de
perfecte organisatie van locatie en
menu



1298





(van links naar rechts) Herwig Van Nerum, Maurice Dodion, Onderdeken Willy Sweerts, Jos 'sJegers en Danny Beeckman de Schore

1299

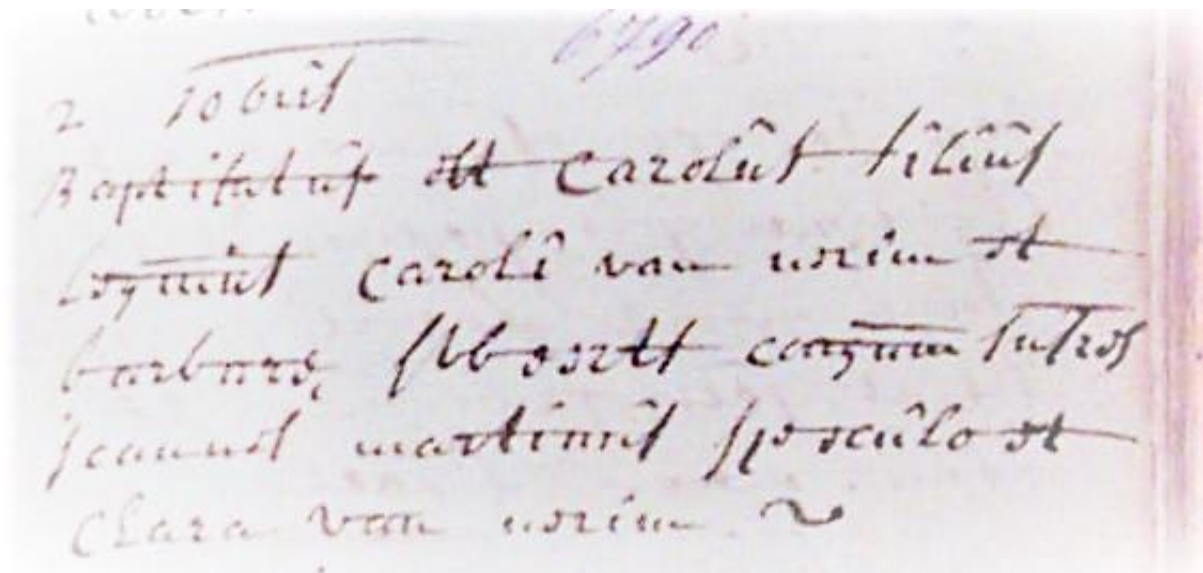


Art. 228 Carolus van Nerum (Hoeg. 02.12.1743-Leuven 03.09.1768)

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

In de driedelige genealogie Van Nerum, ‘**tneerhembloet getrouwe**’, verschenen in 2005, werden er ten onrechte 7 kinderen toebedeeld aan het echtpaar Van Nerum-Sweerts inplaats van acht! De jongst geborene gaan we recht doen in onderhavig artikel en wie de genealogie bezit kan deze bijdrage als aanvulling inschuiven in het eerste deel

Carolus Van Nerum werd geboren te Hoegaarden als achtste en laatste kind van Charles (55 j.) en Barbe Sweerts (43 j.). Hij werd gedoopt in de Sint-Gorgoniuskerk op 2 december 1743 en kreeg als peter en meter Joannes Martinus Speculo (*onbekend tot nu*) en zijn zus Clara Van Nerum.



(Parochieregisters Hoegaarden, Dopen, p. 658, nr. 6790)

2 10bris

Baptisatus est Carolus filius

Legitimus Caroli Van Nerim et

Barbara Sweerts conjugum susceptores

Joannes Martinus Speculo et

Clara Van Nerim

Hij droeg de naam van zijn vader en zou later theologie gaan studeren. Niet zo verwonderlijk want van zijn zeven broers en zussen waren er vier die toetraden tot de geestelijke staat:

-**Henricus** werd pastoor te Kortemark;

-**Marie Anne** werd begijn te Tienen;

-**Clara** werd zuster bij de Wittevrouwen te Tienen;

-**Catharina** ging als kloosterzuster naar de abdij van 's Hertogendael.

De drie oudere broers die er nu nog overbleven speelden een belangrijke rol in de dorpspolitiek:

-**Joannes** was gezworene in de Dorpsraad, burgemeester (*gemeenteontvanger*) en schepen (in de Regentie);

-**Jacobus** volgde zijn vader op als brouwer en zal later een grote rol spelen in de samenzwering tegen de Fransen;

-**Franciscus** was burgemeester en kapitein van de dorpswacht.

Hij studeerde aan het **Groot College van de H. Geest** te Leuven, waar hij als student al vlug uitblonk¹ en een speciale rol toebedeeld kreeg. Sedert 1606 was er in de schoot van dit college een bijzondere instelling opgericht onder de studenten theologanten, een soort van kanunniken-college met kapittel, onder de naam van ‘*Capitulum Beatae Mariae Virginis in Alba Longa*’.² De leden moesten niet alleen uitblinken in hun studies, maar ook een voorbeeld zijn qua devotie en gebed. Dit kapittel fungeerde als een echt kapittel: twaalf studenten waren uitverkoren en zij kozen een deken, een pastoor voor hun kapel, een cantor (*zanger*), een thesaurier (*schatbewaarder*) en een scholaster (*leraar*); om de goede gang te verzekeren was er ook een proost, altijd de voorzitter van het Groot College.

Uit de verkiezingslijst van 6 juni 1767 vernemen we dat volgende(n) gekozen werden:

Als deken Jacquet;

Als kanunniken: Franciscus Petrus Vleys (Brugge), Carolus Van Nerum (Hoegaarden), Antonius Josephus Lambiotte (Loupigne), Joannes Baptista Lejeune (Wavre), Andreas Josephus Margotheaux (Baileux), ...

Helaas stelde de Voorzienigheid een einde aan zijn schitterende toekomstplannen. Toen hij diaken was gewijd, de voorlaatste stap vóór het priesterschap, overleed hij te Leuven op 3 september 1768 in de ouderdom van 25 jaar. Zijn stoffelijk overschot werd bijgezet in de Sont-Pieterskerk te Leuven.³

1301

Art. 229 Dottermans, een naam met wortels te Hoegaarden

Een publicatie van Jef Vanderwegen

Het is niet uitzonderlijk dat de schrijfwijze van een oude familienaam zodanig verandert dat de oorspronkelijke naam niet meer herkend wordt en waardoor de etymoloog op een dwaalspoor terecht komt. Dit was ook het geval met **nakomelingen van de Hoegaardse familie Dotremont** en de familie Dottermans.

Sedert de beginjaren 1600 vinden we in de parochieregisters van Hoegaarden de naam Dotremont of varianten van de naam geschreven als d’Outremont, d’Oultremon, ...

De Hoegaardse Dotremont is waarschijnlijk afkomstig uit het Luikse.

De familie Dotremont had te Hoegaarden een uitgebreid nageslacht waaronder verscheidene brouwers, schepenen, meiers of burgemeesters.

In 1978 publiceerde Hubert Van Nerum in zijn boek ‘*De Dotremont uit Hoegaarden en elders*’ een uitgebreide stamboom van deze familie.

We pikken ons verhaal in bij een van hen: **Jacobus Dotremont** een tweelingskind, geboren te Hoegaarden op 18 mei 1706. Jacobus trouwde tweemaal en had in het totaal 14 kinderen. In 1732 trouwde hij een eerste maal te Tienen met Elisabeth Clara Racourt en ze hadden samen 7 kinderen waarvan de eerste 3 geboren werden te Tienen en de andere kinderen te Hoegaarden.

¹ *Analectes pour servir à l’histoire ecclésiastique de la Belgique*, IX (1881), 2° serie, delen I en II, p. 208-236

² O.-L.-Vrouw van Alba Longa, een plaats 18 km. van Rome

³ Register 1.92 f°173

In het tweede huwelijk van Jacobus schonk zijn echtgenote Anna Catharina Gentil hem nog eens 7 kinderen.

Het tweede kind uit het eerste huwelijk van Jacobus, werd geboren te Tienen op 15 april 1734 en kreeg dezelfde naam als zijn vader, **Jacobus Dotremont**.

Deze laatste **Jacobus** (de jongere) trouwde in 1753 te Hoegaarden met Maria Magdalena Van Simphoven en het werd een gezin met 13 kinderen.

Jacobus was een van de vele brouwers die er toen in Hoegaarden waren.

Jacobus en Maria Magdalena hadden al twee gehuwde kinderen en een zoon als religieus toen de 28-jarige ongehuwde dochter Dorothea Elisabeth zwanger geraakte.

Niets ongewoons toen en ook niet in deze tijd maar zoals blijkt uit de geboorteakte van haar kind, trok Dorothea Elisabeth naar Brussel – of werd naar Brussel gestuurd – om daar te bevallen en om haar kind er waarschijnlijk achter te laten.

De weg naar Brussel liep langs Bertem, een dorp tussen Leuven en Brussel. In Bertem woonde toen haar tante Anna Joanna Dotremont, een zus van Jacobus en die getrouwd was met de Bertemnaar Philippus Neefs.

De zwangere Dorothea Elisabeth is niet in Brussel geraakt, ze beviel op 25 november 1786 bij haar tante te Bertem van een zoontje. Het kindje werd door haar tante Anna Joanna en haar aangetrouwde oom Philippus Neefs ten doop gedragen. Het jongetje kreeg de voornaam van zijn peter Philippus en de familienaam van zijn moeder. In de doopakte werd de naam ingeschreven als **Dottermans**.

Dorothea Elisabeth liet haar kindje in Bertem achter. De kleine Philippus werd opgevoed door Dorothea's tante Anna Joanna en haar oom Philippus Neefs.

Waar moeder Dorothea Elisabeth naartoe trok, kon nog niet achterhaald worden.

Philippus groeide op te Bertem en was 26 jaar toen hij in 1813 te Heverlee trouwde met Maria Elisabeth Laeremans. De band tussen Philippus en zijn moeder Dorothea Elisabeth was niet helemaal verbroken want zij was aanwezig op het huwelijk van haar natuurlijk kind. In die tijd verbleef Dorothea Elisabeth te Binkom.

Bij het huwelijk in 1813 werd de naam van Philippus als **Dottermans** geschreven en dat was het ontstaansmoment van die naam.

De schrijfwijze van de familienaam 'Dottermans' is sedert het huwelijk van Philippus in 1813 tot nu onveranderd gebleven. Daarenboven blijkt dat er geen andere Dottermans'en zijn in Vlaanderen dan afstammelingen van Philippus.

De naam Dottermans bleef gedurende 4 generaties in de omgeving van Heverlee en Leuven hangen vooraleer in het tweede kwartaal van de 20^{ste} eeuw op te duiken in andere provincies dan Vlaams-Brabant.

In gans Vlaanderen kreeg de naam enige bekendheid via de actrice Els Dottermans.

Te Bertem waar stamvader Philippus in 1786 geboren werd, dook na een afwezigheid van een eeuw de naam opnieuw op in het jaar 1900. In dat jaar trouwde Leonard August Dottermans uit Heverlee met de Bertemse Maria Ludovica Vanzegbroeck.

In het gezin kwamen er 11 kinderen, allen geboren te Bertem. Het jongste kind was Frans Emiel Dottermans, geboren in 1922.

Frans Emiel werd als werkweigeraar in december 1943 door de Gestapo opgepakt en te Breendonk opgesloten. In maart 1944 werd hij bij een represaillemaatregel door de Duitsers gefusilleerd. De naam Dottermans is voorgoed aan Bertem verbonden omdat er na Wereldoorlog II een straat genoemd werd naar Frans Emiel Dottermans.

Het verhaal rond het ontstaan van de naam Dottermans, de nakomelingen van deze familie en hun voorouders uit Hoegaarden, werd door *Jef Vanderwegen* aan de hand van aktes en foto's uitgebreid beschreven in een brochure van een 80-tal pagina's.

Een exemplaar is tegen €16 verkrijgbaar bij de auteur of via Heemkundige Kring van Hoegaarden.

Jef Vanderwegen

016 / 26 10 79

jefvanderwegen@yahoo.com

*Wie een exemplaar van dit werk wenst, stuurt een mail naar de auteur en schrijft 16 euro per exemplaar over op de rekening van de Confrérie **BE63 3300 5449 0008** en dan zorgen wij dat het exemplaar of de exemplaren ter bestemming aankomen;*

Als 'Dotremont' is het een prettige aanvulling op de genealogie en als geïnteresseerde in alles wat 'familiekunde' aangaat is het mooi voorbeeld van 'wath's in a name'!

Tiens, tiens, een Van Nerum ...

Moet eens kijken in het boek

'Souvenir national des Noces d'Argent de leurs majestés le roi ... , description des fêtes qui ont été célébrées les 22. 23. 24 et 25 août 1878, uitgegeven te Brussel, 1878

Er staat een lijst in :

Liste générél des dames déléguées par les communes Belges pour la remise à la reine des cadeaux offerts à sa majesté

Er worden 67 gemeenten vermeld voor het arrondissement Leuven, de gemeenten die er niet tussen staan en dus zeker geen dame hebben afgevaardigd zijn Hoegaarden, Meldert, Zétrud-Lumay, Oorbeek en Kuntich

Maar voor Attenrode-Wever is Mevrouw Van Nerum-Huens de afgevaardigde

en

Voor Waanrode Mevrouw Vandervelpen, Marie

Art. 230 Familiegeschiedenis Putzeysen

Tussentijds bericht....

Ook gemerkt dat het al een tijdje stil rond de familiegeschiedenis van de Putzeysen en de Licopsen? Het zomerweer, de vakantie en andere 'besognes', natuurlijk....

Hierbij een paar lichtere tussendoortjes die ik deze zomer opviste. Een beetje op anekdotiek die in het geheel van een 'familieverhaal' heel vlotjes leest.....

1. Pierre Licops in de politiek!

Even recapituleren : Pierre Licops (1822 Xendremael – 1875 Tongeren) en grootvader van Bomaman was agriculteur-négociant, graanhandelaar dus, kwam uit een landbouwersgeslacht dat al generaties in het Luikse Othée en Xendremael woonde. Twee Waalse dorpjes aan de grens met Limburg. Op een paar kilometer van waar nu Ikea-Luik gebouwd is. Tongeren bevond zich slechts op 6 km. De stad Luik lag niet alleen wat verderaf maar was ook veel moeilijker te bereiken: de afdaling van de maasvallei met paard en kar was een hele klus. Trouwens het heeft tot 1872 geduurd voor ook de trein vanuit Haspengouw het centrum van Luik zonder takeling kon bereiken; De steile helling van Ans bracht nogal wat technische problemen met zich mee.

Pierre focuste dus vooral op Tongeren om er zijn graan te verkopen.

Op 44-jarige leeftijd huwde hij er met Constance Vanderijst, dochter van jawel, een welgesteld graanhandelaar.... Pierre is flexibel en integreert zich in het Tongerse leven. Officieel heet hij nu niet langer Pierre maar *Pieter*. Toch ging hij gewoon verder door het leven als Pierre.... Waarom die officiële vervlaamsing van zijn voornaam? Geen idee.

Het echtpaar boerde goed en Pierre gaat enkele jaren later zelfs in de gemeentepolitiek! Bij de liberale partij. Tongeren was toen een overwegend door katholieken bestuurde stad. Van de 9 gemeenteraadsleden waren er slechts 3 liberale verkozenen. Onder hen dus Pierre Licops. Op de kiesbrief van de verkiezingen van 1872 stond hij vermeld als Licops-Vanderijst. De familie Vanderijst was immers beter bekend in Tongeren. Een familie van graanhandelaars, bakkers, enz.. Bij de officiële ondertekening van zijn eedaflegging ondertekent hij nog éénmaal met Licops-Vanderijst. Daarna nooit meer...

Ik vond in het Tongerse stadsarchief in de Liberale krant “Het Volksbelang” een paar artikels over die verkiezingen van 1872. Het zuiverste scheldproza waar de katholieke kandidaten voor bedriegers en “schijnheiligaards” uitgemaakt werden en de eigen kandidaten uiteraard opgehemeld.

Het gemeentebestuur was toen grotendeels in handen van de notabelen van de stad : een notaris, een advocaat, een geneesheer, een apotheker, een paar renteniers en een gepensioneerde kolonel zetelden in de gemeenteraad. Er waren slechts twee ‘commercanten’ : een *tanneur*, leerlooier of schoenmaker? en een graanhandelaar.... Pierre Licops was in de gemeenteraad lid van de Commission Instruction, Commerce, Industrie, Foires et Marchés, Beaux Arts, Milice ,legiments militaires. Een hele boterham... Ik heb deze zomer de verslagen van de gemeenteraadsvergaderingen van de jaren 1872-1875 doorgenomen in het stadsarchief. Ik was benieuwd hoe actief Pierre Licops er wel was... Hij was bijna altijd aanwezig op de vergaderingen maar ik ben maar één interventie van hem tegengekomen : de aanvraag van een overdekte graanmarkt. De burgemeester nam nota, beloofde een prijssofferte aan de stadsarchitect te vragen , maar verder vond ik daaromtrent niets meer terug....

Misschien was hij actiever in de commissievergaderingen, maar ik weet niet of die verslagen in te kijken zijn....

Pierre Licops was voor de laatste keer aanwezig op de gemeenteraadsvergadering van 23 februari 1875. Op 4 april overleed hij. Hij was amper een paar jaar politiek actief geweest. Ik heb niet de indruk dat hij een heel gedreven “politicus” was....

Wat niet kan gezegd worden over de Putzeysen in het Brabantse Hoegaarden in dezelfde periode: jaren 1860-70. Daar vochten ze oude familieveters uit.... Aan de ene kant de clan van Louis Alexander Putzeys en zijn zoon Arthur, vurige liberalen, allebei notaris en burgemeester van Hoegaarden geweest en aan de andere kant Joseph Putzeys, geniaal ingenieur (1), ondernemer én medestichter van de katholieke partij in Hoegaarden. Joseph Putzeys was een oom van Pakou. De geschillen tussen de twee clans werden met veel emotie en passie uitgevochten tot voor het Hof van Beroep in Brussel..... Maar op deze “moments de gloire” kom ik later wel terug.

2. Pakou in Harvard lid van een studentenclub?

1923 Is wellicht een merkwaardig jaar voor Pakou geweest. Over zijn verblijf in Amerika toen hebben we het al een paar keer gehad. In de familiefoto's vonden we er van zijn vertrek, van zijn woonplaats in Cambridge en recent nog een paar foto's bij Taloul van zijn autotrip door Amerika. Paul Vandeplas, die met zijn zus trouwde, vermeldt de trip ook in zijn dagboek.

Onlangs ontdekte ik dat Pakou er ook lid was van een “studentenclub”. Neen, niet zoals in België zo'n vereniging met cantussen, t-dansants en zo.... In de VS heten die ‘clubs’ *fraternities* en hebben tot doel “*create networking en career opportunities*”. Een systeem van “*ons kent ons*” dus. Nog steeds zijn zowat alle belangrijke ceo's, politici en presidenten er lid van zo'n fraternity. Lid worden deed je niet zomaar. Je moest uitgenodigd worden. De leden waren *brothers* en de initiatie ging gepaard met bepaalde vaste rituelen, zoals die bijv. hier nog steeds bestaan bij de loges.

Ze kregen ook een ‘*Fraternity badge*’. Ik vraag me af of die nog ergens in de familie terug te vinden zou zijn....

Pakou was op Harvard lid van de “*Alpha Chi Sigma*” *fraternity*, een ‘*professional fraternity in the field of chemistry*’. Een fraternity die enkele Nobelprijswinnaars in zijn rangen telt....

Op 14 april 1923 lezen we in de Cambridge Tribune onder de rubriek ‘Harvard Omicron Chapter’ dat er een diner georganiseerd wordt voor de zes geïnitieerden van dat academiejaar. Een plechtigheid met ceremoniemeester, spreker en zo. Een van de zes geïnitieerden was Paul Putzeys....

Heeft het lidmaatschap van deze fraternity Pakou geholpen om hier in Leuven belangrijke Amerikaanse *brothers* op bezoek te krijgen? Wie weet....

Zétrud-Lumay, 21 oktober 2016

Norbert Vranckx

(1)

Een patent van Joseph Putzeys gebruikt in de Verenigde Staten; voor meer uitleg, lees het nummer van Alpaidis dat tegelijkertijd met deze Familieschoon verschijnt.

Art 231 Ons funerair erfgoed Dringende oproep tot al onze familieleden en afstammelingen

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

De reorganisatie van de kerkhoven moet voor ons een aansporing zijn om er voor te zorgen dat we op zijn minst een digitaal fot- archief aanleggen van al de nog resterende graven van familieleden, waar ook te lande of in het buitenland gelegen.

Vandaar een oproep tot heel onze familie en sympathisanten om ons een scan / of foto te bezorgen (met zo volledig mogelijk uitleg over het betreffende graf en de begraafplaats)

Wij geven een voorbeeld van een graf op het gemeentelijk kerkhof van Hoegaarden: het graf van Van Hagendoren-Van Nerum, dat alleen kan bewaard blijven omdat het belangrijk is voor de geschiedenis van het Hoegaardse bier.



De drie zoons van Ferdinand Van Hagendoren die de kindertijd overleefden werden alle drie brouwers in een eigen brouwerij

De oudste Jules zal de brouwerij van zijn vader overnemen en in een 2de huwelijk trouwen met Gabriëlle Van Nerum (Hoeg. 14.08.1893), dochter van Arthur (1859-1942) en Leontine Deswert (Nivelles 1861-1943)

Arthur was zoon van de grote brouwer Charles en Justine Defoer

Kinderen van brouwer
Ferdinand Van Hagendoren
x Libert Eugenie (Longville-Incourt)
xx Ponsaerts Anna Catharina
1. Van Hagendoren Jules (Hoeg.1852-1857)
2. Van Hagendoren Jules Joseph
(23.09.1863)-01.01.1940), nam de brouwerij
van zijn vader over
x 12.02.1898 Rotti Clotilde (1879-1937)
xx 22.03.1939 Van Nerum Gabrielle
3. Van Hagendoren Maria Anast. (1865)
x Ponsaerts
4. Van Hagendoren M. El. Palmyre (1867-
1890) x 26.10.1889 Debroeck Emiel (1868)
5. Oscar (23.09.1869-21.09.1954), brouwde
ook in de Stoopkensstraat
x 1898 Machiels Clemence (1879-1949)
6. Van Hagendoren Emiel (30.10.1871-
21.02.1910), brouwde in de gasthuisstraat in
de brouwerij 'Pot'(zijn weduwe Julie Van
Herbergen)
x 05.02.1896 Van Herbergen Julia (1873)
7. Van Hagendoren Theodoor (1873-1876)
8. Van Hagendoren Sylvie (1877)
x Ravet Eugene (Warisoulx)

Zie voor grafmonument Elodie Van
Nerum op pagina 1303

Art. 232 De Stamhouder, een Familiekroniek, uitgeverij Prometheus, 2014 (19^{de} druk 2016), een autobiografie die berust op feiten en familie verhalen

Alexander Münninghoff stelt zichzelf zo voor:



'Ik ben geboren op 13 april 1944 in Posen, een oude Poolse stad die eeuwenlang Pozna werd genoemd. Maar toen ik er geboren werd, te midden van bombardementen die het einde der tijden leken aan te kondigen, was dit Posen een Duitse stad vanwaar Hitler-Duitsland zijn Heerestruppen naar de Sovjet-Unie had gestuurd en die nu de verminkten, de gewonden, de doden en een onafzienbare stoet vluchtelingen terugkreeg. Mijn familie had deel aan dat drama. Over hen gaat dit boek. En over de gevolgen van de oorlog. Over een sluwe grootvader, die op spectaculaire wijze een van de rijkste mensen van Letland was geworden, maar twee dagen voordat de oorlog uitbrak met zijn Russische vrouw en vier kinderen, met achterlating van al zijn bezittingen, moest vluchten naar Nederland. Over een naïeve vader, die aan het Oostfront, in het uniform van de Waffen ss, uit idealisme tegen de Sovjets vocht en vervolgens in Nederland ten onder ging. Over een moeder, die na de scheiding naar Duitsland vluchtte en mijn moeder niet mocht zijn. En over mij, de kleinzoon, de zoon, de

stamhouder.'

Alexander Münninghoff (Pozna, 1944) is journalist en Ruslandkenner. Hij is winnaar van de Prijs voor de Dagbladjournalistiek en auteur van Tropenjaren in Moskou (1991), over zijn tijd als correspondent in de Sovjet-Unie. *'De Stamhouder'* is autobiografisch en berust op feiten en familie verhalen.

Boeiende en overweldigende familiegeschiedenis die de moeite loont te worden gelezen ... vooral omdat er **op bladzijde 148 ene Pierre Sweerts** ten tonele verschijnt als volgt: *'Onder de vele relaties die de Oude Heer (= de grootvader van Alexander) gaandeweg had opgebouwd bevond zich ook een zekere Pierre Sweerts. In de oorlog was deze Belgische avonturier bij de SS gegaan en had zich daar weten op te werken tot Hauptsturmführer. Toen het tij begon te keren, was Sweerts evenwel behendig in de rijen der geallieerden doorgedrongen door zich voor te doen als een spion die na een langdurig mollenbestaan weer was opgedoken. In het voornamelijk door romantische avonturiers, fantasten en mystificateurs bevolkte wereldje van de elkaar beconcurrerende Nederlandse geheime diensten in oprichting wist Sweerts zich op wonderbaarlijke wijze een prominente plaats te verwerven. Hij was typisch zo iemand die erop klickte als mensen bij het horen van zijn naam een veelbetekenend gezicht trokken en opmerkten dat je met hem moest oppassen -zonder dat ze nu precies zouden kunnen vertellen wat die Sweerts dan wel allemaal uitvoerde of op zijn kerfstok had. Sweerts had minstens twaalf schuilnamen... Met één ervan, Arie van der Molen, deed hij de beste zaken: onder die naam opereerde hij bij de MI6, waar hij al snel na zijn ondervragingen werd aangenomen als specialist voor Nederland. ...'*

Op internet kan onder **'Pierre Sweerts'** (St.-Joost-ten-Node 27.09.1918-Brussel 03.12.1989) een zeer uitgebreide biografie gelezen worden; voor de liefhebbers uiteraard.



Ex-libris van dokter Rega (1690-1754)

In 1516 publiceert Thomas More een boekje gedrukt in Leuven bij drukker Dirk Martens.

Hij beschrijft een denkbeeldig eiland 'Utopia' waar geluk en rechtvaardigheid heersen.

Wereldwijd zijn er van de 300 gedrukte exemplaren nog een dertigtal bewaard.

Het exemplaar dat te Leuven de tentoonstelling opent is gemerkt met het ex-libris van Dr. Henricus Joannes Rega, niet alleen stichter van een studiebeurs voor kinderen van **Outgaarden en Hoegaarden**, maar ook peter van een telg van de familie **Sweerts**



achthoekig gebouw dat tot op heden bestaat. Ook de kruidtuin en een goede medische bibliotheek kwamen er op zijn verzoek.

Rega werd als clinicus druk geraadpleegd door de groten van zijn tijd. Hij werd zelfs geroepen bij het ziekbed van maarschalk Maurits van Saksen, de aanvoerder der vijandelijke Franse legers. Uit dankbaarheid zou de man in 1746 Leuven van verwoesting sparen. Overladen met eerbewijzen en omringd door luxe in zijn woning in de Parijsstraat, overleed Rega op 64-jarige leeftijd.

In herinnering aan Rega werd in 1954 een nieuw onderzoeksinstituut van de universiteit naar hem genoemd. Daarnaast bestaat er ook een Rega-hogeschool, departement van de Katholieke Hogeschool Leuven. (*Beroemde KU Leuven alumni, internet*)



H.J. Rega op Leuvens Stadhuis

Hij was zoon van Pierre Rega (Outgaarden 23.12.1646-Leuven 29.06.1731)⁴.

Henri-Joseph is te Leuven geboren op 26 april 1690. Hij werd dokter in de geneeskunde aan de Leuvense universiteit. In 1717 was hij al prof aan dezelfde instelling en in 1719 werd hij er zelfs de rector van.

Zijn vader Pierre Rega was gehuwd te Leuven op 23 mei 1677 met ene Elisabeth Mertens van Leuven. Haar vader had een blekerij in de parochie van Sint Kwinten.

Pierre werd vrij vlug weduwnaar en hij ging een tweede huwelijk aan met **Christine Van Herberghe** uit Hoegaarden. Zij was dochter van **Henri Van Herberghe en Marie Van Mol**. De pastoor van Halen (1686-1721), Henri Van Herberghe (Outgaarden 30.03.1648-Halen 24.04.1721) was een broer van Christine. Na zijn overlijden kreeg pastoor Henri van Herberghe een grafsteen met wapenschild in de kerk van Halen.

Door zijn functie en alles wat hij aan de Leuvense universiteit heeft geschonken en aan de stad heeft nagelaten is de beeltenis

van Henri-Joseph vereeuwigd in de vorm van één van de beelden die het Leuvense stadhuis sieren.

Merkwaardig is ook dat deze Rega ingenieur Jacques Hustin als architect heeft aangezocht om zijn anatomisch amfitheater te ontwerpen op de hoek van de Minderbroedersstraat en de Voer in 1744. Het is dezelfde die ook gewerkt heeft voor de kerk van Hoegaarden en er de leiding had over de werken van het koor⁵.

1309

Uittreksel uit de genealogie (aanvulling in volgend nummer, wegens plaatsgebrek)

3. Rega Henricus (03.10.1602-Outgaarden 08.07.1688), landbouwer, schepen van Outgaarden⁶
x Vlemincx Joanna, d. van Henri Vlemincx x Conincx Joanna (?)

xx 08.01.1664⁷ Ralis Elisabeth (+ 1691), wed. Putzeys Dieudonné⁸

3.1. Rega Joannes (Outgaarden 06.1638-Hoeg. 03.01.1713),

3.2. Rega Henri (Outgaarden 1640 ?), norbertijn te Heylissem

3.3. Rega Nicolaes (Outgaarden), **zie 7**

3.4. Rega Guilielmus (Outgaarden 09.10.1644-1699), was student theologie te Leuven in 1673, pastoor te Watermaal, liet een bibliotheek na aan broer Petrus

3.5. Rega Petrus, zie 8, vader van de beroemde Henri-Joseph Rega

3.6. Rega Gaspard (Outgaarden 1648-22.01.1722), ongehuwd

3.7. Rega Philippe-Antoine, zie 10

3.8. Rega Margriet (Outgaarden 03.12.1651)

4 Rega Joannes⁹ (Outgaarden 06.1638-Hoeg. 03.01.1713), **burger van Hoeg, woonde te Nerm en werd begraven in de kerk**

⁴ Voor een lyrische beschrijving van Outgaarden en zijn beroemde telg Henri-Joseph Rega, zie Le Patriote Illustré, van 23 maart 1947.

⁵ Normaal meer uitleg hierover in het volgende nummer van Alpaidis.

⁶ Notariaat Generaal 11.507, akte 70 not. Vanderhaeghen, Tienen: declaratie wapenschild en afkomst St.-Truiden

⁷ Not. Landeloos

⁸ Notariaat Generaal, not. Renson, 11.1699

⁹ Verkoopt een huis met aanhankelijkheden te Geetbets aan Nicolaes Wolfs (Not. Generaal, 11.274, 29.11.1692) Juf. Cath. Vlemincx van L'Ecluse verkoopt hem een rente op huis en aanhank. te Vertrijk (N. Gen. 11.286, acte 20, 19.04.1704)

x Hoeg. 26.02.1669¹⁰ Van Goidtsenhoven Antoinette (Hoeg. 30.04.1645-18.04.1714)¹¹, d. van Martin Van Goidtsenhoven en Hermans Gertrude
 4.1.Regia Gertrude (Hoeg. 03.03.1670¹²), waarschijnlijk Als kind overleden
 4.2.Regia Joanna Theresia (Hoeg. 02.05.1671¹³-26.08.1676), begraven in de kerk
 4.3.Riga (verder altijd Rega) Henri, zie 5
 4.4.Regia Martinus (06.01.1674¹⁴), zie 8

(wordt vervolgd)

Art.234 **Waar in Brussel hebben Hubert Sweerts en zijn familie gewoond** ¹⁵

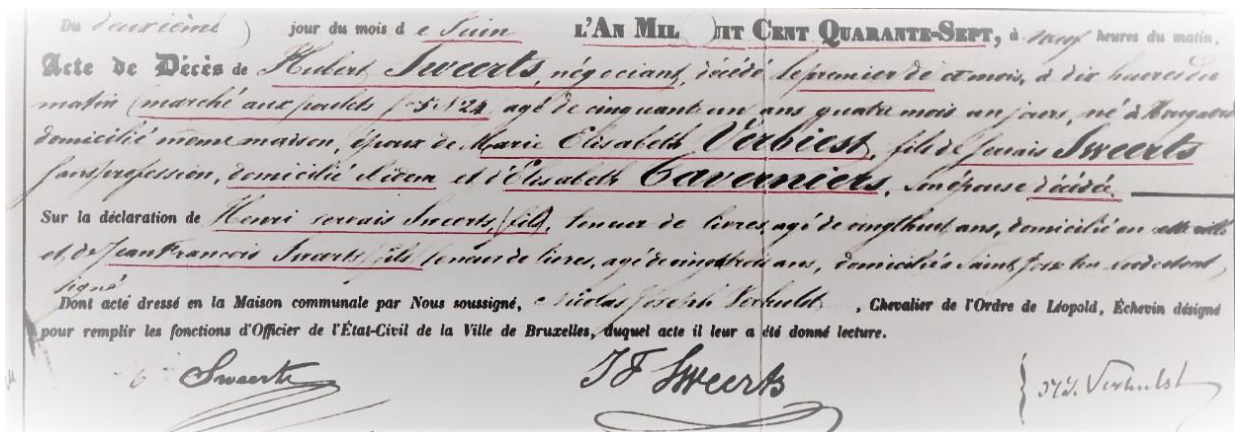
Na 40 jaar zoeken naar zijn afkomst in 2016 te Hoegaarden zijn 'roots' vinden
 (Emile Leclercq en Maurice Dodion)

Nadat Emile Leclercq zich uitvoerig had geïnformeerd over het geslacht 'Sweerts', één van de zeven grote families van Brussel, die niet alleen het stadsbestuur en de rechtspraak (schepenen), in handen hadden, maar ook elk één van de zeven stadspoorten bewaakten, ging hij op zoek naar de woonplaats van zijn voorvader Hubert Sweerts.

(Het was pas het laatste jaar dat hij weet kreeg van het bestaan van een 'Genealogie Sweerts' uitgegeven door Hubert van Nerum in 1993. En dan ging het vlug, dank aan onze website kwam hij bij de 'Confrérie van de V Geslachten' van en te Hoegaarden terecht. Eind goed, al goed.)

Door het opsporen van de overlijdensacte van Hubert Sweerts (+ Brussel 01.06.1847) werd de woonplaats 'Kiekenmarkt', de wijk en het huisnummer, en ook het geboortedorp gevonden.

1310



(BS Brussel, Overlijdens, 1847)

Overlijdensacte van Hubert sweerts

'Op 2 juni 1847 om 9 uur 's morgens

Acte van Overlijden van Hubert Sweerts, handelaar, overleden de eerste van deze maand om 10 uur in de voormiddag (marché aux poulets s° 5 n° 24/ Kiekenmarkt, sectie 5 nr. 24), 51 jaar 4 maanden en 1 dag oud, geboren te Hoegaarden, wonend in het voormelde huis, echtgenoot van Marie Elisabeth Verbiest, zoon van Servais Sweerts, zonder beroep, wonend op hetzelfde adres en van Elisabeth Taverniers, zijn overleden echtgenote.

¹⁰ Getuigen waren Servaes Rega en Jacques Tritsmans

¹¹ Overleden ten gevolge van een beroerte (apoplexie)

¹² Peter en meter: Rega Henri en Hermans Gertrude

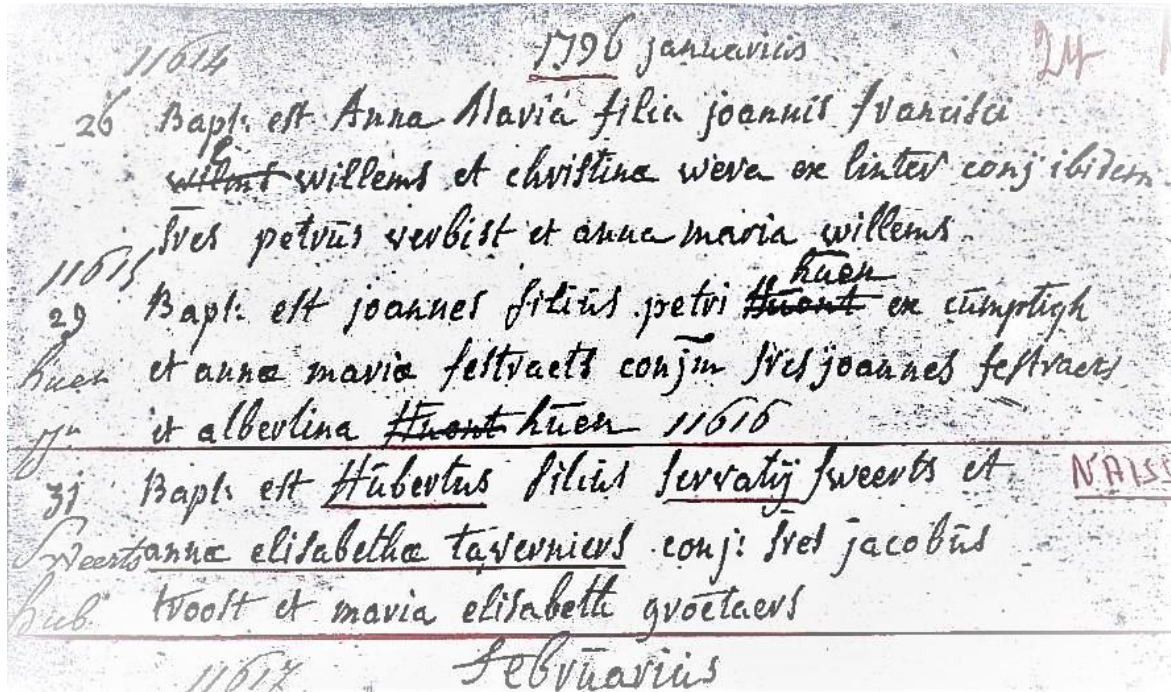
¹³ Peter en meter: Rega Guilielmus en Zuster Van Goidtsenhoven Gertrude

¹⁴ Peter en meter: Joannes Hermans en Elisabeth Mertens, echtgenote van Rega Petrus, zie 8

¹⁵ Dit is een Nederlandse vertaling met bijvoeging van de gevonden bewijsstukken van artikel 224 uit Familieschoon nr. 57

Op de verklaring van Henri Servais Sweerts (zoon), boekhouder, 28 jaar en wonend in deze stad, en van Jean François Sweerts (zoon), boekhouder, 23 jaar en wonend in Sint-Joost-ten-Node, die hebben getekend.

Deze acte is opgemaakt in het gemeentehuis door de schepen belast met de burgerlijke Stand, N.J. Verhulst.'



(Parochieregisters Hoegaarden, Dopen, 1796 januari)

1311

Doopacte van Hubert Sweerts (31.01.1796)

'... zoon van Servaes Sweerts en Anna Elisabeth Taverniers, gehuwden, p/m Jacobus Troost en Maria Elisabeth Groetaers'

Nu volgt chronologisch en systematisch de zoektocht in de Brusselse archieven en de publikaties over de stad Brussel, anders gezegd 'de papieren' weg die Emile Leclercq gedurende 40 jaar heeft doorploegd om de woonplaats terug te vinden van zijn voorouders langs moeders kant : de familie Sweerts van Hoegaarden. Uiteindelijk mochten we hem begroeten op de laatste regentiedag van 8 oktober 11., maar de woonst van Hubert is al meer dan 140 jaar geleden afgebroken.

Het was 20 januari 1983, door het tweede antwoord van de Stad Brussel op mijn vragen daaromtrent, dat ik eindelijk de woonplaats achterhaalde van mijn voorvader Hubert Sweerts. In 1829 woonde hij in de 5de sectie, de wijk Oude Kiekenmarkt, nr. 1272.

Eerst moest Emile de straat terugvinden waar zijn voorvader terecht was gekomen toen hij verhuisde van Hoegaarden naar Brussel en eens dat achterhaald het huisnummer van toen terugvinden en tenslotte -zo mogelijk- een afbeelding van de woonst zelf.

De straat terugvinden in een stad op de overgang van de 18de naar de 19de eeuw was al een eerste uitdaging. Met het Franse Bewind (1795-1815) kwamen er niet alleen nieuwe meesters, doordrongen van ideeën van vooruitgang, industrialisatie, modernisering, breken met de

voorgaande tijd ! Die modernisering hield bijvoorbeeld in dat de stedelijke omschrijvingen een weldoordachte invulling kregen zodat bestuur en controle veel efficiënter dan voorheen konden gebeuren.

Wanneer ‘Vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid’, de leuze waar de nieuwlichters rond 1800 zo mee schermden maakte o.a. dat de stedelijke omschrijvingen rationeel, als het ware met meetlat en passer werden onderverdeeld in wijken /secties met een letter/cijfer aangeduid en niet meer naar een oude al of niet met privileges begunstigde benaming.

Après avoir subsisté pendant plusieurs siècles, la division de la ville en quarante sections fut remplacée, le 17 frimaire an IV, par une autre division en huit sections, savoir : 1° celle des Sablons, bornée par les remparts, les rues Haute, d'Or, de Ruysbroeck, des Quatre-Vents, des Petits-Carmes et de Namur ; 2° celle de la Terre-Neuve, entre la rue Haute, les remparts, la Senne, les rues de la Petite-Ile, du Jardin-des-Olives, des Bogards et des Alexiens ; 3° celle du marché aux Grains, entre la Senne, depuis son entrée en ville jusqu'au marché au Poisson, les remparts, les rues de Flandre et de Sainte-Catherine ; 4° celle du canal, entre les rues de Sainte-Catherine et de Flandre, les remparts et la Senne, depuis le pont du marché au Poisson jusqu'à sa sortie de la ville ; 5° celle de la Monnaie, entre la Senne, les remparts, les rues du Marais, d'Or, d'Assaut, de la Montagne, les marchés aux Herbes, aux Tripes et aux Poulets ; 6° celle de la Fontaine-Bleue, entre les rues d'Assaut, d'Or, du Marais, les remparts, la rue de Louvain, la Treurenberg, la plaine de Sainte-Gudule ; 7° celle du Parc, et 8°, celle du centre, séparées l'une de l'autre par les rues de la Madeleine et de l'Empereur, et confinant, celle-ci à la première, à la seconde, à la troisième et à la cinquième section, celle-là, à la première, à la cinquième et à la sixième. En vertu d'un arrêté du 4 prairial an X, ces huit sections, groupées deux à deux, formèrent quatre arrondissements de justice de paix. Les huit sections subsistent encore avec les mêmes délimitations ; les quatre arrondissements de justice de paix ont été réduits à deux, portant le nom de cantons

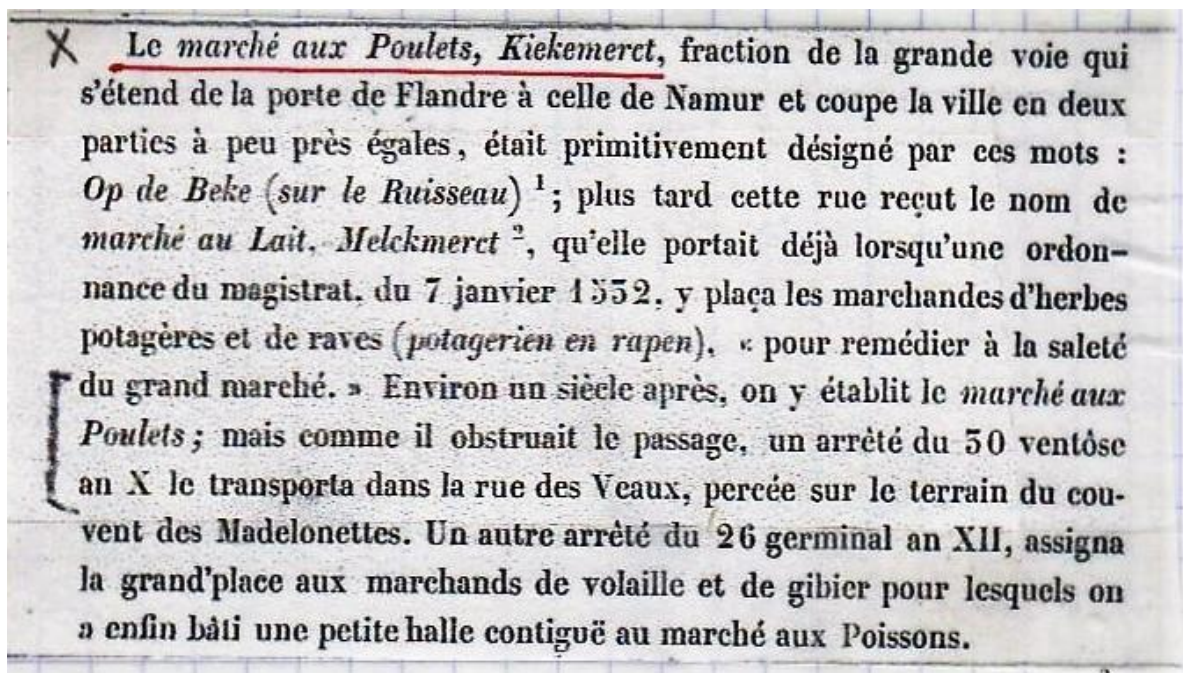
1312

(p. 16, vol. 3 ‘*L'Histoire de la Ville de Bruxelles*’ de Henne et Wauters, 1845).

Les limites de la section 5/ de begrenzing van de 5de sectie

‘op 17 frimaire van het jaar IV werd de stad Brussel van 40 secties teruggebracht tot 8 ; de 5de sectie was die van de Munt, tussen de Zenne, de stadswallen, de Broek-, Gulden-, Storm-, Berg-, Grasmart-, Penserij- en Kiekenstraat

Op de bladzijden 106 en 192 in het derde deel van hetzelfde boekwerk vinden we eveneens een beschrijving van de wijk waarin de *Hoendermarkt/Kiekenmarkt* liggen :



De Kiekenmarkt en haar opeenvolgende standplaatsen

'...was een stuk van de grote baan die zich uitstreckte van de Vlaamse Poort tot de Naamse Poort en daardoor de stad in ongeveer twee gelijke delen verdeelde ; eerts werd ze aangeduid als 'Op de Beke', later veranderd in 'Melckmerct', naam die er al aan gegeven was in 1552, toen er ook groenten en rapen werden verkocht 'om iets te doen aan de vuiligheid op de Grote Markt' ; en een eeuw later richtte men er een 'Hoendermarkt' in.'

1313

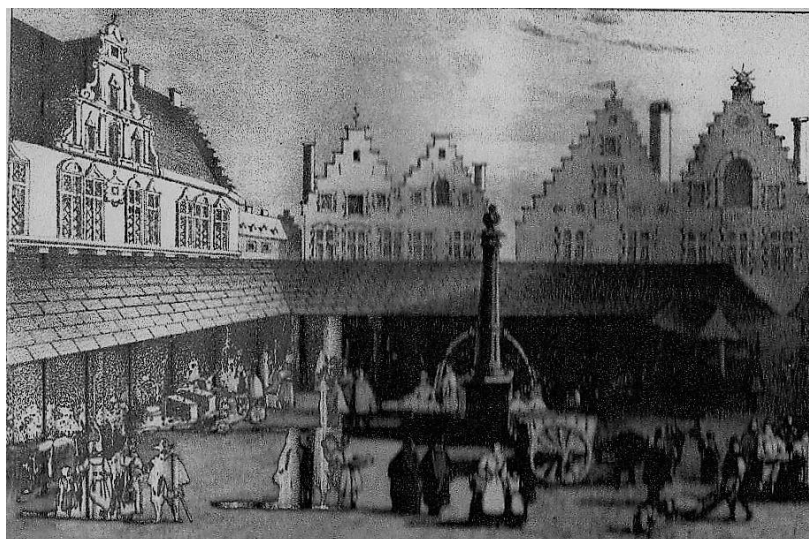
Daarmee was het probleem nog niet opgelost want, zo lezen we verder : *'omdat hierdoor de doorgang belemmerd werd kwam er het arrest van 30 ventôse jaar X waardoor de Kiekenmarkt verhuisde naar de Kalverstraat ; een volgend arrest van 26 germinal jaar XII wees de Grote Markt toe aan de handelaars in gevogelte en wild ; en voor hen liet men dan tenslotte een kleine hal bouwen aanleunend aan de Vismarkt.'*

En op de bladzijde 192 (hieronder in extenso) lezen we dan dat daarmee het verhaal nog niet af is, met andere woorden, dat het terugvinden, gezien de talrijke verplaatsingen en afbraak- en opbouwwerken niet zo simpel is, want:

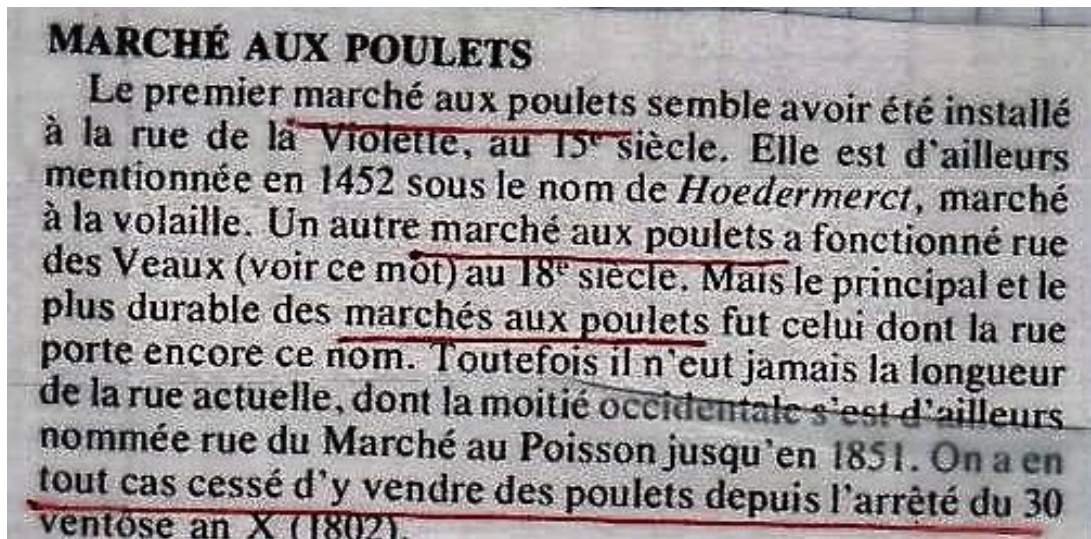
'... in het jaar 11 van de Franse Tijd vond men dat de vismarkt te klein was, maar de gemeenteraad hield om budgettaire redenen een nieuwbouw wat verderop tegen ; maar uiteindelijk moest er gebeuren omdat het gebouw versleten was en men besloot tot een vergroting tegen de Zenne aan tot bijna aan de Bisschopsstraat ; de bouw werd gerealiseerd in 1825 en 1826 ; de vismarkt kreeg die toegangen en naast de eerste, die toegang gaf tot de kleine plaats die voorheen voor de oude vismarkt lag, bouwde men in 1825 een kleine halle, die Hoendermarkt/Marché aux Poulets werd, er werd een ijzeren hekken rond gezet en er kwam een bedaking die steunde op zuiltjes.'

marché au Poisson consistait en un carré de galeries couvertes, entourant une petite place, au milieu de laquelle s'élevait une colonne ionique surmontée d'une boule et ornée de deux dauphins jetant de l'eau. En l'an XI, le maire de Bruxelles proposa au conseil municipal d'acquérir l'ancien jardin du couvent des récollets pour y établir le marché au poisson, dont l'emplacement était beaucoup trop restreint ; mais le conseil recula devant les dépenses qu'aurait entraînées cette translation (27 janvier 1807). Enfin, l'état de vétusté de cette halle exigeant impérieusement sa reconstruction, on résolut de l'agrandir en la prolongeant le long de la Senne jusque près de la rue de l'Évêque. Le plan de l'architecte Roget fut approuvé par le roi des Pays-Bas, le 29 novembre 1825 ; les travaux commencèrent en 1825 et furent achevés l'année suivante, sous la direction de l'échevin Delvaux de Saive. Les étaux que couvre un toit porté par de jolies colonnes en pierre de taille, font face à la rivière, sur les bords de laquelle se placent, près de fontaines à piston, les marchands de poisson d'eau douce. La *Mingue*, où le poisson se vend en gros, est un petit bâtiment adossé à la Senne. Le marché a trois issues fermées par des grilles : la première donne dans la petite place qui était devant l'ancienne halle et qui a été considérablement élargie, ainsi que le pont des Poissonniers ; la seconde, dans la rue des Bateaux, et la troisième, dans la rue de l'Évêque, à l'endroit occupé autrefois par l'impasse dite *le Gué* (*Vadum, Waterschap*)² qui aboutissait à la Senne ; aujourd'hui deux rues fort courtes y débouchent, l'une, le *vieux marché aux Moules*, va rejoindre la rue des Bateaux, l'autre, la *rue des Vanniers*, percée en 1828, longe la Senne vers le pont des Vanniers. A côté de la première de ces issues on a bâti, en 1825, la petite halle qui sert de marché aux poulets ; elle est entourée de grilles et couverte d'une toiture soutenue par des colonnettes.

1314

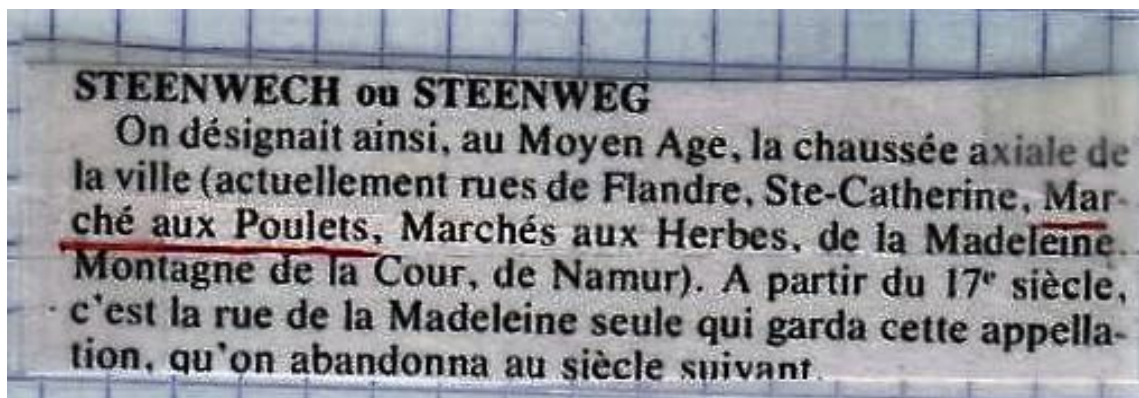


En op de bladzijden 112 en 175 van 'Les rues disparues de Bruxelles' verschenen in 1979:



'in de 15de eeuw was er een kippenmarkt in de Violetstraat, de 'Hoe(n)dermerct ; een andere was er in de 18de eeuw in de Kalverstraat ; maar de voornaamste en blijvende was de kickenmarkt in de straat met nog altijd dezelfde naam ; de huidige straat is wel langer (de westelijke helft noemde trouwens de Vismarktstraat tot 1851. Alleszins weren er sinds het besluit van 30 ventose jaar X geen kippen meer verhandeld'

1315



(p. 175 'Les Rues disparues de Bruxelles' de Jean d'Osta, 1979).

'in de middeleeuwen waren de Vlaanderen-, Sint-Catharina-, Kickenmarkt-, Grasmarkt-, Madeleine-, Hofberg- en Naamsestraat samen kortweg de 'Steenweg', de weg die de stad middendoor sneed.'

(wordt vervolgd)

Retouradres:
Dodion Maurice
Lelielaan 34
3191 Boortmeerbeek

Driemaandelijks tijdschrift P806142
Afgiftekantoor 9550 HERZELE



1316

Inhoud Alpaidis 52^{ste} Jaargang (4/2016), nr. 205

- De herinrichting van het Hoegaardse kerkhof – De Brouwersgraven: Tomsin
(M. Dodion en W. Pedjko)
- Wereldoorlog 1914-1918 door de bril van Camil, ‘Witte’ Dumont Camille: ‘De Artisten van Hougaerde en hun werk’
(M. Dodion en W. Pedjko)
- Langs hier kwamen de Duitsers Hoegaarden binnen in 1914 en nu ziet het er zo uit
(M. Dodion en W. Pedjko)
- ‘De postdienst in België tijdens de eerste wereldoorlog’
(Daniël Goffin)
- De geschiedenis van *Mariadal*, een klastaak uitgewerkt door Ruben (4^{de} leerjaar)
(Ruben Geukens)
- Patenten van Joseph Putzeys, *Jef Juus*, Hoegaardier, cultuur bevlogen en scheikundige, oprichter van de tweede grote suikerfabriek van Hoegaarden
(M. Dodion en W. Pedjko)
- Een tentoonstelling ‘Op zoek naar Utopia’ en een boek over bier en jenevercultuur, beiden hebben heel wat te zien met Hoegaarden (en Outgaarden)
- De jaarlijkse ‘Parramore ’herdenking (zaterdag 26 november 2016) te Hauthem
(Christian Putrtevels)
- Dottermans, een naam met wortels te Hoegaarden
(Jef Vanderwegen)